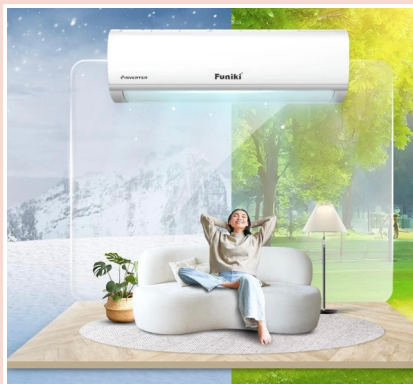
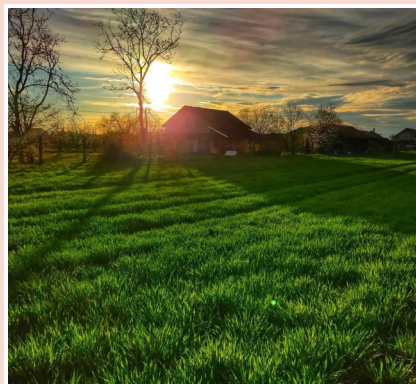

OPŠTINA BIJELO POLJE
Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj

PROGRAM MJERA ZA PODSTICAJ RURALNOG I ODRŽIVOG RAZVOJA ZA 2025. GODINU

Bijelo Polje, 2025. godine

Na osnovu člana 38 stav 1 tačka 4 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Službeni list Crne Gore", br. 02/18, 34/19 i 38/20), član 20 stav 1 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list Crne Gore" br. 56/09, 18/11, 40/11, 34/14, 01/15, 30/17, 51/17 i 59/21), član 46 stav 1, tačka 4 Statuta Opštine Bijelo Polje ("Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", br. 19/18), Odluke o budžetu Opštine Bijelo Polje za 2025. godinu ("Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi", br. 66/24) i saglasnosti Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede broj: **25/26** od _____2025.godine, Skupština opštine Bijelo Polje na sjednici održanoj _____2025. godine, donijela je:

P R O G R A M
mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja za 2025. godinu

Član 1.

Ovim Programom utvrđuju se uslovi, način i postupak ostvarivanja prava za korišćenje podsticajnih mjera za ruralni i održivi razvoj opštine Bijelo Polje za 2025. godinu, kao i nadzor i kontrola nad realizacijom sredstava opredijeljenih za ove namjene.

Član 2.

Sredstva predviđena za ostvarivanje ovog Programa opredijeljena su Budžetom Opštine Bijelo Polje za 2025. godinu, u ukupnom iznosu od 250.000,00 eura.

Član 3.

Programom se predviđena sredstva raspoređuju na sljedeće mjere:

Rb	Naziv mjere	Iznos u €
1.	MJERE RURALNOG RAZVOJA 1.1. Podsticaj razvoja ruralnog turizma	7.500,00
2.	MJERE RURALNOG RAZVOJA 1.2. Razvoj seoske infrastrukture	35.000,00
3.	MJERE RURALNOG RAZVOJA, 1.3.Podrška povrtarskoj proizvodnji u zaštićenim prostorima (dodjela plastenika)	60.000,00
4.	MJERE RURALNOG RAZVOJA 1.4. Promocija i edukacija iz oblasti ruralnog i održivog razvoja	10.000,00
5.	ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA 2.1. Podrška investicijama u izgradnji eksploatacionih bunara	7.500,00
6.	ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA 2.2.Zaštita kvaliteta vazduha kroz podršku za nabavku i ugradnju energetskih efikasnih klima uređaja	100.000,00
7.	ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA 2.3.Ublažavanje prirodnih hazarda(očuvanje broja grla stoke	30.000,00
UKUPNO:		250.000,00

1.	MJERE RURALNOG RAZVOJA
----	-------------------------------

1.1.	PODSTICAJ RAZVOJA RURALNOG TURIZMA
Razlozi za podršku	Značaj seoskog turizma u Bijelom Polju je višestruk, a prvenstveno se ogleda u očuvanju prirodne sredine i kulture naših sela, i u poboljšanju opšte socio-ekonomske slike ruralnog prostora. Tome su svakako doprinijeli neki savremeni globalni trendovi kao što su zaštita prirode, boravak u prirodi, kao i očuvanje i ponovno oživljavanje lokalnih tradicija, običaja, kulturno-istorijskih spomenika, a sve to na temeljima održivog razvoja. Ruralni turizam inkorporira sve elemente u jednu ponudu a veliku šansu pruža i mogućnost uvezivanja sa poljoprivredom na način što bi domaći poljoprivredni proizvodi našli svoj plasman na vlastitom porodičnom domaćinstvu kao dio gastronomske turističke ponude. Poljoprivredni proizvođači na ruralnom području, koji su zainteresovani da prošire svoju ekonomsku aktivnost i na pružanje turističkih usluga na gazdinstvu, mogu to da urade uz ovu podršku koja pruža mogućnost da se adaptiraju objekti na seoskom domaćinstvu i/ili nabavi neophodna oprema u svrhu pružanja turističkih i/ili ugostiteljskih usluga.
Ciljevi	• Razvoj i afirmacija ruralnog turizma; • Uvezivanje poljoprivrede i turizma; • Zaštita i afirmacija domaćih i tradicionalnih poljoprivrednih proizvoda; • Povećanje broja zaposlenih na ruralnom području opštine; • Obezbeđivanje ekonomske i socijalne kohezije između urbanog i ruralnog područja opštine. • Unapređenje životnog standarda seoskog stanovništva i ukupnog ruralnog razvoja; • Očuvanje lokalnih tradicija, običaja i baštine.
Opis mjere, uslovi i potrebna dokumentacija za podršku	Podrška se daje, u vidu bespovratnih sredstava, i to registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima; Prihvatljive investicije i troškovi: izgradnja i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za pružanje usluga turizma, izgradnja i/ili rekonstrukcija i/ili opremanje pomoćnih objekata na gazdinstvu u svrhu pružanja ugostiteljskih usluga, uređenje infrastrukture. Podrška se daje za adaptaciju i renoviranje objekata i za kupovinu namjenske opreme, u svrhu pružanja ugostiteljskih i/ili turističkih usluga na ruralnom području opštine, u seoskim domaćinstvima. Podrška se daje u iznosu do 50% ukupne vrijednosti investicije, a maksimalno do 1.500 €. Podrška se daje u vidu refundiranja troškova, po pravilu, nakon terenske kontrole.

	Korisnik je dužan da u roku od 1 godine od potpisivanja ugovora sa Sekretarijatom registruje domaćinstvo kod nadležnog organa kao pružalac usluga u seoskom turizmu. Eliminatorni uslov: - Pravo na podsticaj iz ove mjere nemaju podnosioci zahtjeva koji su za pomenute radove dobili pomoć, odnosno finansijska i druga sredstva iz drugog izvora javnog finansiranja (lokalnog i državnog); - Pravo na podsticaj iz ove mjere nemaju podnosioci zahtjeva koji su koristili podsticaj iz ove mjere u posljednje 2 godine. Potrebna dokumentacija: • Popunjen zahtjev za podršku (može se dobiti na Gradanskom birou Opštine ili u prostorijama Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj); • Dokaz/rješenje o registraciji poljoprivrednog gazdinstva; • Posjedovni list – list nepokretnosti (objekta koji se adaptira ili objekta u kojem će se oprema nalaziti); • Validan dokaz o plaćanju, i to: uplatnica uz fiskalni račun, ovjerena potvrda o prenosu sredstava ili ovjeren izvod iz banke kao dokaz o izvršenoj uplati. Dokaz o plaćanju ne smije biti stariji od 6 mjeseci; • Uvjerenje od Uprave javnih prihoda, Opštine Bijelo Polje, da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih prihoda; • Izjava u prilog sprečavanja višestrukog finansiranja, ovjerena kod notara; • Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva. • Broj žiro računa podnosioca zahtjeva (izvaditi u banci). Neprihvatljivi troškovi su: • Nabavka polovne robe i materijala; • Troškovi sopstvenog rada; • Troškovi obrtnih sredstava; • Troškovi osiguranja i registracije. <u>Rok za podnošenje zahtjeva traje do utroška Budžetom planiranih sredstava.</u>
Korisnici	Registrovana poljoprivredna gazdinstva, iz Opštine Bijelo Polje.
Način plaćanja	Korisnicima preko poslovnih banaka, na žiro račun. Isplatu vrši Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije
Procedura realizacije	Podnešene zahtjeve obrađuje služba za ruralni razvoj (Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje). Podrška se isplaćuje po završetku investicije, po pravilu, nakon administrativne i terenske kontrole.
Indikatori	Broj registrovanih seoskih domaćinstava. Broj zaposlenih na ruralnom području opštine. Broj turista na godišnjem nivou koji posjećuju opštinu.
Iznos sredstava u €	7.500,00

1.2.	RAZVOJ SEOSKE INFRASTRUKTURE
Razlozi za podršku	Seosko područje opštine često ima problem sa manjom ali važnom infrastrukturom od opšteg značaja, poput: nepostojanja adekvatnih mostova na manjim rijekama i potocima, lošeg vodosnadbijevanja, neuređenih i neograđenih seoskih grobalja, loših i rizičnih pojedinih seoskih puteva (dionica puta), dotrajale krovne konstrukcije, stolarije isl. na objektima od opšteg (zajeničkog) značaja, dotrajalih sportskim terena i mobilijara, opreme od opšteg značaja (koja se daje na korišćenje svim mještanima tog područja), neuređenih neopremljenih prostorija mjesnih zajednica, nepoostoja ili nefunkcionalnosti seoske rasvjete itd. Ovo negativno utiče na sveukupnu sliku seoskog područja smanjujući kvalitet života na selu i primamnjjivost samog sela. Kako bi se unaprijedio život na selu potrebno je konstantno ulagati u unaprijeđenje seoske infrastrukture, što je od bitnog značaja za mještane ruralnog područja.
Ciljevi	• Pобољшanje infrastrukturnih uslova na ruralnom području opštine • Podizanje kvaliteta života na ruralnog području opštine • Zaustavljanje iseljavanja i depopulacije sela • Unapređenje sportskih, društvenih, socijalnih i drugih uslova na ruralnom području opštine
Opis mjere i kriterijumi za podršku	Podrška se daje za: izgradnju, rekonstrukciju, adaptaciju ili renoviranje objekata od opšteg značaja za stanovništvo određenog seoskog područja; nabavku opreme i/ili adaptiranje određenog prostora za potrebe zajedničkog i opšteg korišćenja; uređivanje određenog prostora od zajedničkog interesa. Podržava se nabavka materijala, opreme i usluga izgradnje, adaptacije i uređivanja u maksimalnom iznosu do 5.000 €, od čega vrijednost materijala za nabavku ne može biti niža ispod 70% odobrnih sredstva, a vrijednost radova ne može biti viša od 30% odobrenog iznosa podrške. Podrška se daje u vidu dodjele granta. Potrebna dokumentacija: • Popunjen zahtjeva za podršku (može se dobiti na Građanskom birou Opštine ili u prostorijama Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj); • Rješenje o registraciji Mjesne zajednice; • Akt o imenovanju Savjeta i Predsjednika Mjesne zajednice; • Predračun materijala, opreme i/ili radova. • Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva; • Detaljan narativni i finansijski izvještaj (predaje se najdalje 90 dana od dana uplate sredstava na račun podnosioca zahjteva ili 30 dana od završetka posla). Uz narativni izvještaj se prilože dokaz da je kupljena roba, materijal, oprema i sl. Plaćena: uplatnice, fiskalni računi i/ili ovjeren prepis Ugovora između MZ i lica koje izvodi radove na izgradnji i/ili adaptaciji i uređivanju. Dokaz o plaćanju ne smije biti stariji od 6 mjeseci.

	• Broj žiro računa podnosioca zahtjeva MZ. <u>Napomena:</u> 1. Pravo prvenstva na ovaj podsticaj imaju one MZ koje nisu sredstva iz ove mjere koristile uzastopno u dvije prethodne godine. 2. Mjesne zajednice koje imaju više od 3000 stanovnika mogu aplicirati u jednoj godini sa maksimalno 2 zahtjeva za različite projekte sa jasno podnijetim planom realizacije projekta, s tim da drugi zahtjev mogu podnijeti nakon 15. septembra 2024. godine. 3. Mjesne zajednice koje su koristile sredstva u prethodne 2 godine mogu podnijeti zahtjev od 15. septembra 2024. godine, ukoliko sredstva nisu potrošena. U obavezi podnosioca zahtjeva je da pribavi sve potrebne dozvole, saglasnosti isl. koje su neophodne za realizaciju navedenog projekta, odnosno za izvođenje radova ili angažovanje radnika. <u>Rok za podnošenje zahtjeva traje do utroška Budžetom planiranih sredstava.</u>
Korisnici	Mjesne zajednice sa ruralnog područja opštine Bijelo Polje, samostalno ili na inicijativu grupe mještana.
Način plaćanja	Podnosiocu zahtjeva preko poslovnih banaka, na žiro račun.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije.
Procedura realizacije	Podnešene zahtjeve obrađuje služba za ruralni razvoj (Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj). Podrška se isplaćuje, po pravilu, nakon administrativne i/ili terenske kontrole. Isplatu vrši Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje. Jedna MZ u tekućoj godini, može dostaviti maksimalno dva zahtjeva, po različitim osnovama ako su zahtjevi opravdani, ako projekti nisu planirani Programom javnih radova ili druguim godišnjim akcionim planovima Opštine Bijelo Polje, a po ocjeni Sekretarijata.
Nadzor i kontrola	Sekretarijat, odgovorno lice – službenik zadužen za ovu mjeru i sekretar.
Indikatori	Broj novoizgrađenih i adaptiranih objekata na ruralnom području opštine od opšteg značaja; Broj stanovnika MZ prije i poslije realizacije investivije; Mišljenje mještana MZ nakon realizacije odobrene investicije.
Iznos sredstava u €	35.000,00

1.3.	PODRŠKA POVRTARSKOJ PROIZVODNJI U ZAŠTIĆENIM PROSTORIMA (DODJELA PLASTENIKA)
Razlozi za podršku	Plastenik kao poseban tip višegodišnjeg ili trajno zaštićenog prostora koji svojim oblikom, veličinom i opremom u potpunosti prilagođen uzgoju povrtarskih i cvjećarskih kultura, pruža mogućnosti povećanja količina hrane i prinosa sa jedne strane, i mogućnost dodatne zarade poljoprivrednom proizvođaču, sa druge strane. Značaj ove mjere ogleda se u boljem i dugoročnijem iskorišćenju poljoprivrednog zemljišta, obzirom da se u zaštićenim proizvodnim prostorima (kakav je plastenik) uzgoj biljaka može obavljati tokom cijele godine, što predstavlja značajnu činjenicu ako znamo da to nije moguće raditi na otvorenom prostoru, posebno kada govorimo o Bijelom Polju gdje su vremenski uslovi ograničavajući faktor za tako nešto. Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj realizacijom ove mjere upotpunjuje bazu podataka proizvođača u plastenicima, organskih proizvođača, podatke o biljnim kulturama koje se gaje u njima, u cilju kreiranja informatičkog sistema koji će omogućiti lakši plasman svojih proizvoda. Poljoprivredni proizvođači će dobiti nove prostore gdje mogu vrlo kvalitetno kontrolisati klimatske, hranidbene i ostale uslove potrebne za rast i razvoj određenih biljnih i cvjećarskih kultura, te sebi omogućiti dodatni izvor zarade.
Ciljevi	• Održiva proizvodnja povrća na ruralnom području opštine; • Unaprjeđenje seoske infrastrukture; • Jačanje konkurentnosti; • Povećanje životnog standarda stanovnika sa ruralnog područja opštine; • Zaustavljanje depopulacije sela.
Opis mjere, uslovi i potrebna dokumentacija za podršku	Podrška se daje, u vidu dodjele plastenika površine 100 m² sa sistemom za navodnjavanje. Plastenik će biti izrađen od metalne konstrukcije, odgovarajuće visine minimum 2.5-3 m, sa bočnim provjetranjem, sa odgovarajućom debljinom folije za zaštitu od štetnih zračenja. Procedura: - Izbor korisnika za dodjelu plastenika vrši se na osnovu pristiglih zahtjeva na Javni poziv koji objavljuje Sekretarijat po usvajanju Programa podsticajnih mjera. - Komisiju za odabir kandidata za dodjelu plastenika, prateće opreme imenuje Sekretar Sekretarijata. Zadatak Komisije je da izvrši pregled pristiglih zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom, izađe na teren za svakog od podnosioca zahtjeva (zapisnički dodijeli broj bodova za kandidate), te na osnovu kriterijuma za bodovanje, koji je definisan ovom podsticajnom mjerom, sačini rang listu koju objavljuje za zvaničnoj internet stranici Opštine Bijelo Polje. - Komisija zadržava pravo provjere dokumentacije u slučaju sumnje u vjerodostojnost iste. Na rang listu podnosioci zahtjeva imaju pravo prigovora sekretaru Sekretarijata u roku od 8 dana od dana objavljivanja iste. - Nakon isteka roka za prigovor, Komisija donosi konačnu rang listu i ista će se objaviti na zvaničnoj internet stranici Opštine Bijelo Polje.

- Nakon sprovedene procedure izbora kandidata, i javne nabavke prvorangirani kandidati zaključuju Ugovor o dodjeli plastenika sa Opštinom Bijelo Polje, Sekretarijatom za ruralni i održivi razvoj sa kojim će biti regulisana sva međusobna prava i obaveze. Svaki kandidat koji na bodovnoj rang listi ostvaruje zadovoljavajući broj bodova će prije zaključivanja Ugovora sa Opštinom Bijelo Polje biti detaljno upoznat sa svim odredbama Ugovora.
- Uporedo sa procedurom podnošenja i ocjenjivanja zahtjeva će se pristupiti raspisivanju javnog poziva i procedure nabavke plastenika sa sistemom za navodnjavanje kap po kap.
- Nakon izvršene javne nabavke, formiraće se konačan broj prvorangiranih kandidata.
- Plastenike će montirati tehnička lica u pravnom licu, koje bude odabrano shodno javnom pozivu, dok svaki dodatni system ukoliko posjeduje, priključuje sam aplikant nakon montaže plastenika, shodno uputstvu koje dobije od stručnih lica koje vrše montažu.

Uslovi za dobijanje plastenika:

Podnosilac zahtjeva:

- Mora biti registrovani poljoprivredni proizvođač ili imati registrovano poljoprivredno gazdinstvo, sa sjedištem obavljanja djelatnosti u Bijelom Polju;
- Mora posjedovati minimum 120m² odgovarajućeg slobodnog poljoprivrednog zemljišta, kome se može bezbjedno pristupiti i nesmetano montirati plastenik;

Bodovanje:

- Podnosilac zahtjeva već posjeduje plastenčki prostor pod zasadom od 50m² - 100m², – 6 bodova;
- Podnosilac zahtjeva već posjeduje plastenčki prostor pod zasadom od 100m² - 200m², odnosno 1-3 plastenika – 12 bodova;
- Podnosilac je osoba ženskog pola – 3 boda
- Podnosilac zahtjeva je mlada osoba sa 40 i manje godina – 7 bodova;
- Podnosilac u užoj porodici ima 5 i više članova domaćinstva – 5 bodova (pod užom porodicom se podrazumijeva bračni drug i njihova djeca biološka ili usvojena);
- Podnosilac zahtjeva u užoj porodici ima nezaposlenih punoljetnih članova porodice, bez dodatnih primanja – 3 boda po nezaposlenom članu porodice;
- Podnosilac zahtjeva je registrovani poljoprivredni osiguranik – 3 boda.
- Registrovani poljoprivredni proizvođač hrane biljnog porijekla kod nadležnog državnog organa – 3 boda.
- Posjeduje licencu organskog proizvođača hrane – 2 boda.

Potrebna dokumentacija:

- Popunjen zahtjev za dodjelu plastenika;
- Dokaz o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava ili rješenje o registrovanom poljoprivrednom proizvođaču;
- Posjedovni list/list nepokretnosti za zemljište na kojem će se plastenik nalaziti (Komisija vrši terensku kontrolu i daje ocjenu stanja);
- Dokaz da podnosilac zahtjeva posjeduje jedan ili više (3) plastenika minimum 100 m² a maksimalno 200m². (dokaz zapisnički pribavlja Komisija kroz terenski provjeru);

	• Uvjerenje o kućnoj zajednici; • Potvrda iz evidencije Zavoda za zapošljavanje (za sva nezaposlena lica domaćinstva koja su na ZZZ CG). Ukoliko nema prijavljenih članova domaćinstva na ZZZ potvrda nije neophodna; • Dokaz da podnosilac zahtjeva posjeduje minimum 120 m² raspoloživog odgovarajućeg zemljišta za postavljanje plastenika sa sistemom za navodnjavanje (dokaz zapisnički pribavlja Komisija kroz terenski provjeru; • Uvjerenje od Uprave javnih prihoda Opštine Bijelo Polje da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih prihoda; • Rješenje o registraciji poljoprivrednog osiguranika (ako posjeduje); • Rješenje nadležnog organa za licence organskog proizvođača (ako posjeduje); • Rješenje da je registrovani poljoprivredni proizvođač hrane biljnog porijekla kod nadležnog državnog organa (ako posjeduje); • Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva; Eliminatorni uslovi: - Pravo na ovaj podsticaj nemaju korisnici koji su ostvarili podršku po osnovu ove mjere u prethodne 4 godine kod Opštine Bijelo Polje u 2021., 2022., 2023. i 2024. godini i oni koji su ovaj podsticaj (dodjela plastenika) ostvarili kod Vlade Crne Gore. Takvi zahtjevi biće odbijeni. - Zahtjevi za dodjelu plastenika na istim katastarskim parcelama, ili koji koriste ugovorom na korišćenje iste parcele na kojima su već odobreni podsticaji za dodjelu plastenika od ovog organa shodno Programima podsticaja od 2021-2024. godine, ispunjavaju eliminatorne uslove za dodjelu plastenika i isti će biti odbijeni. (Dokazuje se uvidom Komisije na licu mjesta i iz izvoda službene evidencije Sekretarijata i nadležnog organa za katastar nepokretnosti). - Članovi domaćinstva tj kućne zajednice (uvid u uvjerenje o kućoj zajednici) Napomene: - Sekretarijat može propisati i dodatne tehničke, bodovne i terenske uslove i propozicije sa ciljem jasnije, transparentnije i objektivnije procedure dodjele plastenika. - Rok za podnošenje zahtjeva može se produžiti u slučaju manjeg odziva ili drugog objektivnog razloga. - Jedan aplikant može aplicirati samo za jedan platenik. Korisnička klauzula: Korisnik je dužan da savjesno i namjenski koristi platenik i prateću opremu dobijena po ovoj podsticajnoj mjeri, u roku minimalno od 5 godina. U ovom roku korisnik plastenika isti ne može otuđiti, prodati, pokloniti ili nenamjenski koristiti, i o tome potpisuje Ugovor, koji će biti predmet kontrole službenika Sekretarijata u navedenom periodu. U slučaju zloupotrebe opreme Sekretarijat može pokrenuti postupak kod nadležnog suda. <u>Rok za podnošenje zahtjeva za dodjelu plastenika biće određen javnim pozivom.</u>
Korisnici	Registrovani poljoprivredni proizvođači i registrovana poljoprivredna gazdinstva iz Bijelog Polja.

Način plaćanja	Pravnom licu koje je dobilo nadmetanje po raspisanom javnom pozivu za nabavku i montažu plastenika. Isplatu vrši Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije
Procedura realizacije	Podnešene zahtjeve obrađuje služba za ruralni razvoj (Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje).
Nadzor i kontrola	Sekretarijat, Komisija koju formira Sekretar, odgovorno lice – službenik zadužen za realizaciju ove mjere.
Indikatori	Broj proizvođača povrća u zatvorenom prostoru. Omjer prinosa proizvoda koji proizvođači povrća ostvare u tekućoj godini.
Iznos sredstava u €	60.000,00

1.4.	PROMOCIJA I EDUKACIJA IZ OBLASTI RURALNOG I ODRŽIVOG RAZVOJA
Razlozi za podršku	Nivo znanja stanovništva o pitanjima ruralnog i održivog razvoja je na veoma niskom nivou. Sa druge strane ne postoji dovoljna promocija poljoprivrednih i nepoljoprivrednih proizvoda proizvođača sa ruralnog područja opštine. Takođe, problem predstavlja i nizak nivo znanja i informisanosti stanovništva o pitanjima održivog razvoja, zaštite prirode i životne sredine, etno i eko turizma itd. Zato je potrebno animirati ljude, organizovati razne vidove posjeta i razmjena iskustava, promotivnih manifestacija i edukativnih kampanja. Ulaganje u znanje je osnov svakog razvoja, zato se kao potreba javlja i učešće lokalne samouprave u pokretanju i podsticanju onih djelatnosti koje se tiču promocije i edukacije, posebno onih djelatnosti kao što su poljoprivreda, turizam, ruralni i održivi razvoj, koji se nalaze na vrhu prioriteta državne politike razvoja.
Ciljevi	• Edukacija stanovništva. • Jačanje konkurentnosti putem promocija proizvoda sa ruralnog područja opštine. • Širenje ekonomskih aktivnosti na ruralnom području. • Zastupljenost domaćih proizvođača i domaćih proizvoda na međunarodnim i lokalnim sajmovima. • Podizanje svijesti javnosti o pitanjima ruralnog i održivog razvoja, zaštite životne sredine, upravljanja otpadom, seoskim turizmom.
	1. Mjera se sprovodi kroz podršku organizovanja, učestvovanja i posjete loklanih i međunarodnih sajmova poljoprivrede i turizma, s akcentom na ruralni turizam i održivi razvoj. - Za posjete, organizovanje ili učestvovanje na međunarodnim sajmovima, izložbama i drugim sličnim manifestacijama podrška se daje do 7000.00€, u vidu dodjele granta. - Za organizovanje i učestvovanje na lokalnim sajmovima izložbama i drugim sličnim manifestacijama podrška se daje do 2000.00€, u vidu dodjele granta.
Opis mjere i kriterijumi za podršku	- Podrška se daje nakon sklopljenog ugovora između Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje i podnosioca zahtjeva za podršku. 2. Podrška se daje i za osvajače jednog od prva tri mjesta na međunarodnim i lokalnim i sajmovima iz oblasti poljoprivrede i ruralnog turizma, i to na sledeći način: -Međunarodni sajam: Prvo mjesto (zlatna medalja) – 500 eura; Drugo mjesto (srebrna medalja) – 400 eura; Treće mjesto (bronzana medalja) – 300 eura. -Lokalni sajam: Prvo mjesto (zlatna medalja) – 250 eura; Drugo mjesto (srebrna medalja) – 200 eura; Treće mjesto (bronzana medalja) – 150 eura.

	Potrebna dokumentacija: • Popunjen zahtjeva za podršku (može se dobiti na Građanskom birou Opštine ili u prostorijama Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj); • Dokaz o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava; • Dokaz o registraciji agencije ili NVO (ako je podnosilac tur. Agencija ili NVO); • Plan, program ili projekat sa detaljnim opisom i finansijskom konstrukcijom (ako je u pitanju organizovanje učešće ili posjeta sajmu); • Detaljan izvještaj o realizaciji Plana, ili Projekta, sa pregledom utrošenih sredstava po stavkama i računima (uplatnice, fakture, fiskalni računi). Izvještaj se dostavlja nakon realizacije Plana ili Projekta (ako je u pitanju organizovanje učešće ili posjeta sajmu); • Dokaz o osvojenoj nagradi na sajmu (ako je u pitanju podrška za osvojeno mjesto na takmičenju na sajmu); • Izjava u prilog sprečavanja višestrukog finasiranja, javnog državnog izvora ovjerena kod notara (odnosi se na organizaciju sajмова); • Uvjerenje od Uprave javnih prihoda, Opštine Bijelo Polje, da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih prihoda; • Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva; • Broj žiro računa podnosioca zahtjeva (izvaditi u banci). <u>Rok za podnošenje zahtjeva traje do utroška Budžetom planiranih sredstava.</u>
Korisnici	Registrovana poljoprivredna gazdinstva; registrovani poljoprivredni proizvođači; NVO; turističke agencije iz Bijelog Polja.
Način plaćanja	Preko poslovnih banaka, na žiro račun podnosioca, po ispostavljenom zahtjevu i/ili planu ili projektu i, po pravilu, shodno sklopljenom Ugovoru.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije.
Procedura realizacije	Mjera se sprovodi na bazi dostavljenih planova ili projekata. Isplatu vrši Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje
Nadzor i kontrola	Sekretarijat, odgovorno lice je službenik zadužen za ovu mjeru i sekretar.
Indikatori	Broj posjećenih i organizovanih sajмова proizvođača iz Bijelog Polja. Broj osvojenih medalja. Stopa plasmana poljoprivrednih proizvoda van teritorije opštine.
Iznos sredstava u €	10. 000,00

2	ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA
---	--

2.1	PODRŠKA INVESTICIJAMA U IZGRADNJI EKSPLOATACIONIH BUNARA
Razlozi za podrsku	Klimatske promjene se izuzetno odražavaju na poljoprivrednu proizvodnju. Bijelo Polje je poznato po specifičnim terenima izuzev bjelopoljske kotline, po srednjem kvalitetu zemlje, po realtivno malom vodnom režimu, posebno na terenima na višim nadmorskim visinama. Poljoprivredna proizvodnja, posebno uzgoj voća i ratarskih kultura zavisi umnogome od obima padavina. Usitnjenost pacela stvara poseban problem potrebe komasacije (ukrupnjavanje poljoprivrednih parcela) uz poteškoće navodnjavanja usjeva u postupku se rešavaju različiti problemi, a u učestvuju kako geodetski stručnjaci tako i druge struke – pravnici, agronomi, hidrotehničari, urbanisti i sl. Usitnjenost zemljišta je u Bijelom Polju veliki problem u razvoju poljoprivredne proizvodnje a samim tim i problem navodnjavanja istih. Realizacijom podrške mjere izgradnje bunara i nabavku prateće opreme sa 50 odsto podrške poljoprivrednicima subvencionisati bušenje bunara umnogome će stvoriti povoljnije uslove za povećanje poljoprivredne proizvodnje.
Ciljevi	• Očuvanje i racionalno korišćenje prirodnih resursa. • Održivo gazdovanje poljoprivrednim zemljištem. • Spajanje raspoloživih površina poljoprivrednog zemljišta. • Obezbeđenje vodnih resursa za potrebe održivosti poljoprivredne proizvodnje. • Stvaranje uslova za korišćenje navodnjavanja, poljoprivredne mehanizacije u proizvodnji i primjene svih agrotehničkih mjera. • Jačanje konkurentosti poljoprivredne proizvodnje. • Sprečavanje uticaja prirodnih hazarda.
Opis mjere i kriterijumi za podrsku	Ukupno 10.000 € je na raspolaganju poljoprivrednim gazdistvima koja ispune propisane uslove ove podsticajne mjere Održivog upravljanja prirodnim resursima. Registrovana poljoprivredna gazdinstva koja ispunjavaju specifične kriterijume prihvatljivosti ovom mjerom, mogu ostvariti podršku za sledeće investicije: - izgradnju ili unapređenje sistema za vodosnabdijevanje i navodnjavanje - bušenje/izgradnja novih eksploatacionih bunara u cilju obezbeđivanja redovnog i pravovremenog navodnjavanja usjeva na otvorenom prostoru, u plastenicima i za plantažno gajenje voćaka, kao i za obezbeđivanje vode za uzgoj stoke; - izgradnja novih ili adaptacija postojećih bunara (nevezano za vrstu materijala) u cilju obezbeđivanja napajanja vodom; - nabavka rezervoara (tankova) za vodu minimalne zapremine 1500 l;

Maksimalno prihvatljiva budžetska podrška iznosi do **50%** vrijednosti prihvatljive investicije, odnosno do iznosa od **1.500 €**.

Dodatnih 10% odnosno ukupno 60% ostvaruju žene nosioci poljoprivrednog gazdinstva.

Iznos podrške je do 60 % prihvatljivih troškova za investicije realizovane od strane mladih farmera i/ili sertifikovanih organskih proizvođača.

Sredstva podrške se isplaćuju nakon završene investicije u skladu sa uslovima i kriterijumima kroz ovu podsticajnu mjeru, a nakon administrativne i kontrole na licu mjesta.

U toku trajanja ovog javnog poziva poljoprivredno gazdinstvo može konkurisati samo sa jednim zahtjevom.

Potrebna dokumentacija:

- Popunjev zahtjev za odobravanje podsticaja za podrška investicijama u izgradnji eksploatacionih bunara;
- Dokaz o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava ili rješenje da se radi o registrovanom poljoprivrednom proizvođaču;
- Dokaz o vlasništvu zemljišta na kojem se planira izraditi investicija koje ova mjera predviđa;
- Rješenje o registraciji ogranskog proizvođača (ukoliko isto posjeduje za dodatni podsticaj);
- Ukoliko podnosilac zahtjeva nije vlasnik zemljišta, potrebno je dostaviti saglasnost vlasnika (ovjerenu kod notara) da se radovi mogu obaviti na toj parceli, ili drugi adekvatan dokaz (ugovor o korišćenju) kojim se podsticaj može dati;
- Validan dokaz da su radovi plaćeni (uplatnica, račun);
- Uvjerjenje od Uprave javnih prihoda, Opštine Bijelo Polje, da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospeljih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih prihoda;
- Izjava u prilog sprječavanja višestrukog finansiranja, ovjerena kod notara;
- Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva;
- Broj žiro računa podnosioca zahtjeva (izvaditi u banci).

Rok za podnošenje zahtjeva traje do utroška Budžetom planiranih sredstava.

Eliminatorni uslov:

Pravo na podsticaj iz ove mjere **nemaju:**

- oni korisnici koji su za pomenute radove dobili pomoć, odnosno finansijska i druga sredstva iz drugog izvora javnog finansiranja (lokalnog i državnog);
- korisnici koji su koristili podsticaj iz ove mjere u predhodne dvije godine.
- investicija će biti odobrena samo ukoliko se parcela na kojoj će biti instaliran bunar (rezervoar) nalazi u vlasništvu podnosioca zahtjeva (nosioca gazdinstva) ili člana kućne zajednice nosioca poljoprivrednog gazdinstva ili na parceli koja se nalazi pod zakupom na rok koji je ugovorom validan.

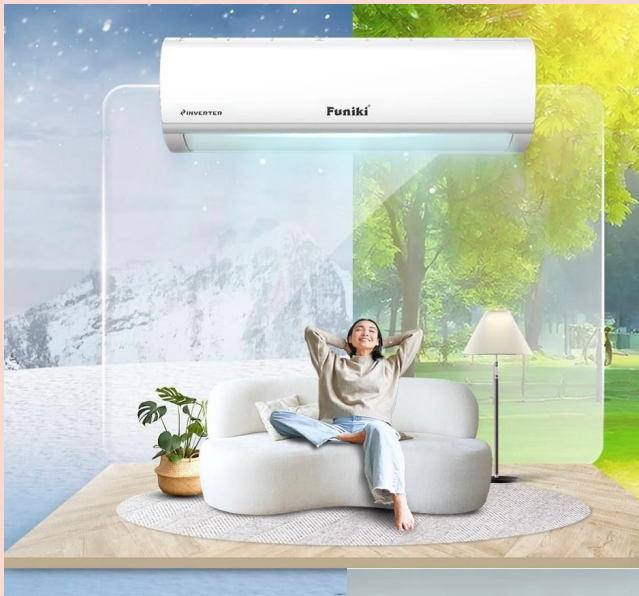
Korisnici	Registrovana poljoprivredna gazdinstva i poljoprivredni proizvođači iz Bijelog Polja
Način plaćanja	Preko poslovnih banaka, na žiro račun poljoprivrednog gazdinstva ili poljoprivrednog proizvođača.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije
Nadzor i kontrola	Sekretarijat, odgovorno lice – službenik zadužen za ovu mjeru i sekretar.
Indikatori	Produktivnost, doprinos po zapremini površini obradivog zemljišta; Površina obradivog zemljišta gazdinstva prije i poslije realizacije podrške; Količina proizvedenih poljoprivrednih proizvoda gazdinstva;
Iznos sredstava u €	7.500,00

2.2.	ZAŠTITA KVALITETA VAZDUHA KROZ PODRŠKU ZA NABAVKU I UGRADNJU ENERGETSKI EFIKASNIH KLIMA UREĐAJA
Razlozi za podršku	Kroz sistem mjerenja kvaliteta vazduha preko državne mjerne stanice koja se nalazi u Nikoljcu, urbano jezgro Bijelog Polja prepoznato po visokom nivou zagađenosti vazduha tokom zimskih mjeseci, dominantno izazvano upotrebom uglja za potrebe grijanja. Pored ove subvencije za nabavku savremenih tehnologija koja omogućava građanima značajne uštede, uz manje mjesečne račune za električnu energiju, realizacija ove mjere je posebno važna u pogledu velikih ekoloških problema u Bijelom Polju, jer se u zimskom periodu uglavom koriste ugalj i drvo kao čvrsto gorivo za ogrijev. Mjera je zamišljena kao direktna subvencija građanima za primjenu savremenih tehnologija i rješenja u svojim domaćinstvima, a koje doprinose smanjenju potrošnje energije i izdataka iz kućnog budžeta. Energetska efikasnost je ključna za očuvanje resursa i zaštite životne sredine.
Ciljevi	• Očuvanje i racionalno korišćenje prirodnih resursa. • Zaštita kvaliteta vazduha od potencijalnih zagađivača na teritoriji opštine Bijelo Polje. • Energetska efikasnost i uštede potrošnje energije korisnika. • Iskorišćenje savremenih uređaja u procesu efikasnijeg zagrijavanja prostorija u zimskom periodu. • Zaštita zdravlja stanovništva.
Opis mjere i kriterijumi za podršku	Ukupno <u>100.000 €</u> je na raspolaganju građanima Bijelog Polja koja ispune propisane uslove ove podsticajne mjere iz sekcije - Održivo upravljanje prirodnim resursima. Glavni cilj mjere je zaštita kvaliteta vazduha, odnosno smanjenje koncentracije PM 10 i PM 2.5 čestica na teritoriji opštine Bijelo Polje kroz smanjenje korišćenja drva i uglja za ogrijev u domaćinstvima čija upotreba negativno utiče na kvalitet vazduha, a samim tim i na zdravlje ljudi u Opštini Bijelo Polje. Maksimalno prihvatljiva budžetska podrška iznosi do vrijednosti prihvatljive investicije, a najviše <u>200.00€</u> Prihvatljiva investicija se računa nabavka energetski efikasnog klima uređaja sa uslovom postavljanja iste u domaćinstvu podnosioca zahtjeva. Tehničke karakteristike uređaja: • moraju pružati A + efikasnost grijanja minimalne snage urađaja 3.5kW. • Eko gas R32 • Invertor • Kapacitet min 12 btu • Temperature opseg rada min. -20C • Minimalno 3 godine garancije

	Sredstva finansijske podrške se isplaćuju nakon završene investicije nabavke i ugradnje energetski efikasnog klima uređaja skladu sa uslovima i kriterijumima kroz ovu podsticajnu mjeru, a nakon administrativne i kontrole na licu mjesta. Podrška se daje nakon realizacije tj. ugradnje uređaja, što Komisija koju formira Sekretarijat terenski i zapisnički konstatuje. Potrebna dokumentacija: • Popunjen zahtjev za odobravanje podsticaja- Zaštita kvaliteta vazduha kroz podršku u nabavci i ugradnji energetski efikasnih klima uređaja; • Uvjerjenje o prebivalištu podnosioca zahtjeva (izdaje MUP CG PJ Bijelo Polje); • Dokaz o vlasništvu nekretnine na kojem se planira izraditi investicija koje ova mjera predviđa (ako se radi o kolektivnom smještaju saglasnost vlasnika zgrade i ugovor o kupoprodaji); • Uvjerjenje o kućnoj zajednici ne starije od 1 mjesec; • Validan dokaz da su uređaj i radovi plaćeni (uplatnica, račun iz 2025 godine od prodavca ili izvođača sa teritorije opštine Bijelo Polje); • Uvjerjenje od Uprave javnih prihoda, Opštine Bijelo Polje, da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih prihoda; • Izjava u prilog sprečavanja višestrukog finansiranja, ovjerena kod notara ili nadležnog organa lokalne uprave, da isti nije koristio ovaj vid podsticaja kod Eko fonda ili državnog i lokalnog organa u toku 2024. godine; • Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva; • Broj žiro računa podnosioca zahtjeva (izvaditi u banci). <u>Rok za podnošenje zahtjeva traje do kraja Javnog poziva koji raspisuje ovaj organ, a do utroška Budžetom planiranih sredstava.</u> Eliminatorni uslovi: Pravo na podsticaj iz ove mjere <u>nemaju:</u> • oni korisnici koji su za pomenute investicije koristili sredstva Eko fonda po dva poziva u toku 2024. godine, odnosno finansijska i druga sredstva iz drugog izvora javnog finansiranja lokalnog i državnog (dokazuje se iz službene evidencije Eko fonda ili izjavom ovjerenom kod notara); • Članovi kućne zajednice podnosioca zahtjeva (što se dokazuje uvidom u Uvjerjenje o kućoj zajednici). • Jedno fizičko lice može konkurisati najviše sa jednim zahtjevom (dokazuje se uvidom iz službene evidencije).
Korisnici	Korisnici sredstava sufinansiranja su fizička lica odnosno građani sa prebivalištem u Opštini Bijelo Polje koji ispunjavaju sve neophodne uslove propisane ovom mjerom.
Način plaćanja	Preko poslovnih banaka, na žiro račun fizičkog lica korisnika podsticaja.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije.

Nadzor i kontrola	Sekretarijat, odgovorno lice – službenik zadužen za ovu mjeru i sekretar.
Indikatori	Stepen zagađenosti vazduha česticama PM 10 i PM 2.5; Enegetska efikasnost ekvivalentna utrošenim kw časovima energije na mjesečnom nivou; Troškovi grijanja domaćinstva po sezoni; Smanjenje negativnog uticaja na zdravlje stanovništva.
Iznos sredstava u €	100.000,00

2.3.	UBLAŽAVANJE I SMANJENJE UTICAJA PRIRODNIH HAZARDA (očuvanje broja grla/komada stoke)
Razlozi za podršku	Javni interes u oblasti stočarstva je proizvodnja dovoljnih količina kvalitetnih stočarskih proizvoda, kao i poboljšanje osobina domaćih životinja uz očuvanje njihove vitalnosti. Zaštita domaćih životinja predstavlja značajan izazov imajući u vidu prirodne hazarde poput zaraznih bolesti i napada divljih životinja. Održiv razvoj i ublažavanje uticaja prirodnih hazarda u oblasti stočarstva, zaštite domaćih životinja i očuvanju broja grla/komada stoke, između ostalog, podrazumijeva i podršku lokalne uprave gazdinstvima pogođenim nekim od navedenih hazarda. Napadi divljih životinja, kao i prenosive zarazne i druge bolesti mogu negativno uticati na razvoj stočarstva i smanjenje broja grla/komada stoke, a samim tim i negativno uticati na sveukupni razvoj lokalne poljoprivrede. Kako bi se smanjila šteta a gazdinstva motivisala da nastave sa uzgojom i razvojem stočarstva, neophodno je pružiti odgovarajuću sigurnost u pogledu određene novčane podrške po izgubljenom grlu stoke, kako bi se ista nadoknadila.
Ciljevi	• Ublažavanje uticaja prirodnih hazarda. • Povećan nivo zaštite domaćih životinja od napada divljih životinja, bolesti i drugih prirodnih hazarda. • Održiv razvoj poljoprivrede.
Opis mjere i kriterijumi za podršku	Podrška se daje registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima i registrovanim poljoprivrednim proizvođačima sa teritorije opštine Bijelo Polje, u vidu novčane naknade za izgubljena grla/komada stoke, radi obnove brojnosti grla/komada stoke, a koja su pogođena nekim od prirodnih hazarda ili utvrđenih bolesti, i to: - napad divlje životinje, izuzev zaštićenih vrsta; - udar groma; - fizički i hemijski hazardi: utapanje u rijeci ili poplavi, pad sa litice, uginuće usljed lomova, opekotina, povreda, trovanje i sl; - neonatalna uginuća, i to do 30 dana nakon rađanja; - uginuće usljed bolesti korice goveda i drugih bolesti; - za ostale vrste uginuća čiji uzrok nije ljudski faktor ili prirodana smrt. Podsticaj se daje najviše za jedno grlo po vrsti, za sljedeća grla/komade stoke: - Krava/vo do 500 eura po grlu, a najviše jedno grlo po gazdinstvu. - Tele do 300 eura po grlu, a najviše 2 grla po gazdinstvu, - Ovca/jagnje do 100 eura po komadu, a najviše 10 komada po gazdinstvu. - Koza/jare do 70 eura po komadu, a najviše 10 komada po gazdinstvu. - Svinje do 150 eura po komadu, a najviše 3 komada po gazdinstvu. - Prase do 70 eura po komadu, a najviše 5 komada po gazdinstvu. - Konji do 400 eura po grlu, a najviše jedno grlo po gazdinstvu.

	Eliminatorni uslovi: 1. Zahtjevi po kojima se postupa o uginućima koja su se desila starija od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva biće odbijeni. 2. Podsticaj se ne daje ako je grlo/komad stoke uginulo usljed: prirodne smrti; napada pasa litalica; napada vlasničkih pasa; krivicom vlasnika. (dokazuje se potvrdom o smrti životinje nadležnog veterinara, drugog nadležnog organa za komunalne ili inspekcijske poslove). 3. Pravo na podsticaj nemaju korisnici koji su za ovaj vid podsticaja, pomoći za pričinjenu štetu, naknadu ili sl. dobili sredstva iz drugog izvora javnog finansiranja (lokalnog i državnog), kao i od osiguravajuće kuće. 4. Pravo na podsticaj nemaju podnosioci zahtjeva ako su ekonomski iskoristili životinju tj. koja je poslata na prinudno klanje i koja je za ljudsku upotrebu (dokazuje se potvrdom ili izvještajem nadležnog veterinara). 5. Pravo na podsticaj nemaju podnosioci zahtjeva koji su izvršili eutanaziju stoke shodno rješenju nadležnog državnog organa ako se radi o zaraznoj bolesti enzotska leukoza isl., jer je Zakonom o veterini propisano da životinje moraju biti pod nadzorom i da se vlasnicima nakon klanja svih zaraženih grla mora osigurati naknada za zaklane životinje u skladu s njihovom tržišnom vrijednosti. (dokazuje se uvidom u službenu evidenciju državnog organa nadležnog za fitosanitarne poslove i veterinu). Potrebna dokumentacija: • Zahtjev za naknadu štete; • Dokaz o upisu u Registar poljoprivrednih gazdinstava. • Potvrdu nadležnog veterinara o uginuću grla stoke sa jasnim uzrokom uginuća; • Izvod iz centralne baze podataka sa datumom objave tj. uginuća životinje; • Broj ušne markice ili mikročipa grla stoke ili drugi dokaz da je grlo/komad uredno registrovano (kopija pasoša), izuzev zahtjeva za naknadu po osnovu neonatlnih uginuća; • Fotografije uginulih grla; • Izjava u prilog sprečavanja višestrukog finansiranja, ovjerena kod notara; • Uvjerenje od Uprave javnih prihoda, Opštine Bijelo Polje, da podnosilac zahtjeva nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza po osnovu lokalnih javnih prihoda; • Fotokopija lične karte podnosioca zahtjeva; • Broj žiro računa podnosioca zahtjeva (izvaditi u banci). <u>Rok za podnošenje zahtjeva traje do utroška Budžetom planiranih sredstava.</u>
Korisnici	Registrovani poljoprivredni proizvođači i registrovana poljoprivredna gazdinstva iz Bijelog Polja.

Način plaćanja	Preko poslovnih banaka, na žiro račun podnosioca zahtjeva.
Realizacija	Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije
Procedura realizacije	Podnešene zahtjeve obrađuje služba za ruralni razvoj (Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj). Isplatu vrši Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje
Nadzor i kontrola	Sekretarijat, odgovorno lice, službenik zadužen za ovu mjeru i Sekretar.
Indikatori	Broj grla/komada stoke na gazdinstvu nakon prirodnog hazarda prije i poslije realizacije podrške
Iznos sredstava u €	30.000,00

Član 4.

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaj pokreće se zahtjevom, koji se podnosi Sekretarijatu.

Postupak iz stav 1 ovog člana može se pokrenuti i putem javnog poziva ili na drugi način, zavisno od vrste i načina podsticaja.

O ostvarivanju prava na podsticaje u postupku iz st. 1 i 2 ovog člana odlučuje Sekretarijat.

Član 5.

Za izvršenje Programa odgovoran je Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj i Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje.

Nakon stupanja na snagu ovog Programa, sekretar Sekretarijata će rješenjem ovlastiti službenike Sekretarijata za vođenje određenih mjera Programa.

Obaveze prema korisnicima Programa izvršavaće se po dinamici utvrđenoj budžetskim planom potrošnje za 2025. godinu, koji odobrava Sekretarijat za finansije Opštine Bijelo Polje, a najkasnije do kraja tekuće kalendarske godine.

Član 6.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje zadržava pravo provjere realnosti i osnovanosti prikazanih troškova i tačnosti/podudarnosti informacija unijetih u zahtjevu i stanja na terenu.

Podnosilac zahtjeva u postupku ostvarivanja prava na podršku odgovara za tačnost priloženih podataka i dokumentacije, kao i za zakonito i namjensko trošenje sredstava. Prilikom odlučivanja po osnovu zahtjeva, u slučaju gdje postoji bodovanje, i gdje dva ili više podnosioca zahtjeva imaju isti broj bodova, a neophodno je odlučiti se za jednog od njih, ili ako vrijednost svih zahtjeva koji zadovoljavaju kriterijume prelazi iznos predviđenih finansijskih sredstava za datu mjeru, primjenjivaće se pravni princip “prvi u vremenu – prvi u pravu” gdje će prednost imati onaj ko bude prvi predao zahtjev.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje zadržava pravo tumačenja propisa mjera definisanih ovim Programom.

Član 7.

Program, po pravilu, važi do kraja tekuće kalendarske godine za koju se donosi.

Sekretarijat može prije isteka kalendarske godine, u slučaju utroška budžetom predviđenih sredstava, rješenjem zatvoriti pojedinačne mjere Programa za tu kalendarsku godinu.

Obavještenje o zatvaranju mjere objaviće se na zvaničnom sajtu Opštine Bijelo Polje www.bijelopolje.co.me najkasnije 3 dana nakon njenog zatvaranja.

Član 8.

Predsjednik Opštine u slučaju neplaniranih i objektivnih razloga koji bi imali negativne efekte po stabilnost Budžeta Opštine, može u svakom trenutku rješenjem obustaviti dalju realizaciju ovog Programa bez obzira da li su predviđena sredstva Programa utrošena.

Predsjednik Opštine može u tekućoj godini, u slučaju potrebe, a na prijedlog Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj donijeti Odluku o izradi, uvrštavanju i primjeni novih mjera Programa za podsticaj koje nijesu predviđene ovim Programom.

Član 9.

Iskazi po pojedinačnim mjerama iz ovog Programa predstavljaju projektovane vrijednosti.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj može u toku izvršenja Programa vršiti izmjene namjene korišćenja sredstava, maksimalno do 20% ukupnog budžeta Programa, i preusmjeravati sredstva sa mjere za koju nije bilo dovoljno interesovanja, na drugu mjeru Programa gdje je interesovanje veće od projektovanog iznosa.

Sekretar Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj, u visini do 5% Budžeta Programa može izvršiti izmjenu namjene korišćenja sredstava Programa i ta sredstva utrošiti za neplanirane i novonastale potrebe iz oblasti ruralnog i/ili održivog razvoja, kao i za podsticaje, pomoći ili druga davanja koja nijesu obuhvaćena ovim Programom mjera, a koji su u skladu sa principima i politikom ruralnog i/ili održivog razvoja

Član 10.

U cilju kontrole i opravdanosti pristiglih zahtjeva, sekretar Sekretarijata za ruralni i održivi razvoj Opštine Bijelo Polje može formirati Komisiju za terensku kontrolu i provjeru realnosti i osnovanosti zahtjeva po osnovu ovog Programa, odnosno za provjeru namjenskog trošenja sredstava.

Član 11.

Jedan korisnik ne može dva ili više puta konkurisati po osnovu iste mjere ovog Programa, u vremenskom periodu u kom se isti donosi.

Jedan korisnik može konkurisati najviše za dvije različite mjere ovog Programa, u vremenskom periodu u kom se isti donosi.

Ukoliko je korisnik mjere registrovano poljoprivredno gazdinstvo, podnosilac zahtjeva može biti isključivo nosilac poljoprivrednog gazdinstva.

Član 12.

Ovaj Program stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore-opštinski propisi“.

O B R A Z L O Ž E N J E

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Programa mjera za podsticaj ruralnog i održivog razvoja opštine Bijelo Polje za 2025. godinu, sadržan je u članu 20 stav 1 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni list Crne Gore“, br. 56/09, 18/11, 40/11, 34/14, 01/15, 30/17, 51/17 i 59/21), kojim je propisano da lokalna samouprava može da uvede mjere podrške ruralnog razvoja, koje ne smiju biti u suprotnosti sa Strategijom, Nacionalnim programom i Agrobudžetom.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE PROGRAMA MJERA ZA PODSTICAJ RURALNOG I ODRŽIVOG RAZVOJA OPŠTINE BIJELO POLJE ZA 2025. GODINU

Opštinu Bijelo Polje karakteristiše velika razućdenost teritorije i broj naselja na ruralnog području, u kojima živi polovina stanovništva opštine. To zahtijeva posebnu brigu i ulaganje u ruralno područje.

Primjetan odliv stanovništva sa ruralnog područja opštine zahtijeva intervenciju lokalne uprave kako bi se taj negativni trend zaustavio ili usporio. Preduzimanje mjera za podsticaj ruralnog razvoja i stvaranje uslova za kvalitetan život i bolji standard na tom području predstavlja neophodan preduslov da bi se iseljavanje stanovništva zaustavilo.

Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj opštine Bijelo Polje je organ lokalne uprave razvojnog tipa. Razvijati određenu oblast, u ovom slučaju dvije, ruralno područje opštine i održivi razvoj, između ostalog podrazumijeva uvođenje podsticajnih mjera, kao jednog od najefektnijih sredstava razvoja. Ruralni razvoj podrazumijeva sveukupni razvoj ruralnog područja: ekonomski, socijalni, administrativni, infrastrukturni, kulturni razvoj itd. Održiva poljoprivreda i ruralni razvoj su korelativni pojmovi. Da bi nešto bilo održivo, treba da opstaje na dovoljno dobrom nivou, ili da se razvija, po kvantitetu i/ili kvalitetu, a da pri tome nema negativnih uticaja na okruženje. Poljoprivredna proizvodnja samo je dio onoga što se naziva ruralna oblast. Održivost ruralnog razvoja se sastoji od ekonomske, ekološke i socijalne odrednice. Zato je potrebno upotpuniti postojeći korpus podsticajnih mjera i ulaganja u ruralno područje na nivou Opštine, kako bi se obuhvatio sveukupni razvoj ruralnog područja.

Cilj ovog Programa jeste, između ostalog, da se pomognu oni **manji** poljoprivredni proizvođači, gazdinstva i dr. koji ne mogu ostvariti subvencije preko državnog Agro budžeta. Uslovi koji su postavljeni programom državnog agrobudžeta, mogu ispuniti „jača“ gazdinstva, u smislu većeg broja grla, većeg posjeda poljoprivrednog zemljišta, većih zasada itd. dok oni poljoprivrednici koji ne ispunjavaju ove uslove ostaju van domašaja tih davanja. U cilju podsticanja i jednih i drugih, lokalni Program podsticajnih mjera ruralnog i održivog razvoja za 2025. godinu, uzimajući u obzir i znatno niža sredstva koja su na raspolaganju, ima za cilj, prvenstveno subvencionisanje manjih poljoprivrednih proizvođača, kao i da se ponude podsticajne mjere koje ne postoje u državnom agrobudžetu a za kojima se javila potreba obzirom na sugestije od strane poljoprivrednika i realne potrebe u opštini.

Prilikom donošenja podsticajnih mjera vođeno je računa da one budu u skladu sa principom održivosti, zapravo sve mjere Programa su ujedno i mjere podsticaja održivog razvoja.

SADRŽAJ PROGRAMA MJERA ZA PODSTICAJ RURALNOG I ODRŽIVOG RAZVOJ OPŠTINE BIJELOPOLJE ZA 2025. GODINU

Uzimajući u obzir skromna sredstva koja su na raspolaganju Sekretarijatu za ruralni i održivi razvoj (250 000 eura), odlučili smo se za uvođenje seta mjera, vodeći računa da one budu u saglasnosti sa krovnim državnim dokumentima kada su ove oblasti u pitanju.

Predložene podsticajne mjere su sljedeće:

1. PODSTICAJ RAZVOJA RURALNOG TURIZMA
2. RAZVOJ SEOSKE INFRASTRUKTURE
3. PODRŠKA POVRTARSKOJ PROIZVODNJI U ZAŠTIĆENIM PROSTORIMA (DODJELA PLASTENIKA)
4. PROMOCIJA I EDUKACIJA IZ OBLASTI RURALNOG I ODRŽIVOG RAZVOJA
5. PODRŠKA INVESTICIJAMA U IZGRADNJI EKSPLOATACIONIH BUNARA
6. SUBVENCije U DODJELI KLIMA UREĐAJA.
7. UBLAŽAVANJE I SMANJENJE UTICAJA PRIRODNIH HAZARDA (očuvanje broja grla/komada stoke)

Ove mjere su izrađene na osnovu preporuka iznijetih u: „*Nacionalnoj strategiji održivog razvoja do 2030. godine*“, *Agrobudžetu Crne Gore za 2025. godinu*“, kao i realnih potreba sagledanih u zatečenom stanju ruralnog područja opštine, uzimajući u obzir trenutne finansijske mogućnosti lokalne samouprave.

SVRHA PROGRAMA

Svrha donošenja ovog Programa je:

- Razvoj seoske infrastrukture;
- Povećanje broja zaposlenih na ruralnom području opštine;
- Obezbeđivanje ekonomske i socijalne kohezije između urbanog i ruralnog područja opštine;
- Unapređenje životnog standarda seoskog stanovništva i ukupnog ruralnog razvoja;
- Smanjenje siromaštva i zaustavljanje depopulacije sela;
- Održivo gazdovanje poljoprivrednim zemljištem;
- Optimalno korišćenje raspoloživih površina zemljišta kao poljoprivrednog resursa;
- Poboljšanje infrastrukturnih uslova na ruralnom području opštine za potrebe rada mjesnih zajednica;
- Razvoj društvenog (socijalnog) života stanovništva sa ruralnog područja opštine;
- Jačanje tržišne infrastrukture;
- Planiranje proizvodnje prema zahtjevima tržišta u pogledu količina i kvaliteta;
- Jačanje konkurentnosti;
- Održiva privreda i poljoprivreda;
- Edukacija stanovništva;
- Jačanje konkurentnosti putem promocija proizvoda sa ruralnog područja opštine;
- Širenje ekonomskih aktivnosti na ruralnom području;
- Podizanje svijesti javnosti o pitanjima ruralnog i održivog razvoja, zaštite životne sredine, upravljanja otpadom, seoskim turizmom itd.
- Očuvanje i racionalno korišćenje prirodnih resursa;
- Održivo gazdovanje poljoprivrednim zemljištem;
- Očuvanje prirodne i kulturne baštine;
- Ublažavanje uticaja prirodnih hazarda;
- Očuvanje broja grla/komada stoke.
- Zaštita životne sredine

SEKRETARIJAT ZA RURALNI I ODRŽIVI RAZVOJ

OPŠTINA BIJELO POLJE

**Sekretarijat za ruralni i održivi razvoj
(Ul. Nedeljka Merdovića bb.)**

Tel. +382 (0)50 484 - 805

www.bijelopolje.co.me

e-mail: odrzivirazvoj@bijelopolje.co.me